

Βίοι Ἐπαρέτων Μορφῶν

«Ἐἰσῆλθον
εἰς τὴν καρὰν...

...τοῦ Κυρίου
αὐτῶν»

Ὁ Ἕλλην «Δίκενς» Μοναχὸς Ἀνδρόνικος...*

*π. Χρίστου Χαχαμίδη,
Ἐφημερίου Ἱ.Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Βόλου*

Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχει τὴ δύναμη τοῦ Δημοσθένους ἢ τὴ δεινότητα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου αὐτὸς ποὺ θὰ τολμήσει νὰ ἀσχοληθεῖ, ἔστω καὶ γιὰ λίγο, μὲ τὸν ἕτερο τῶν δύο Ἀλεξάνδρων τῆς Σκιάθου, τὸν Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη.

Ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Ἕλληνες συγγραφεῖς, μὲ πολ-
λὲς ἀρετές, ὡστόσο ὅμως παραγνωρισμένος, καθὼς ἔπεφτε βαριὰ πάνω
τοῦ ἢ σκιά τοῦ ἄστρου τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.
Τίποτε πιὸ παρθενικὸ καὶ τίποτε πιὸ λευκὸ ἀπὸ τὴ φιλολογικὴ του δύ-
ναμη.

Καὶ δὲν εἶναι διόλου τυχαῖο ὅτι στὴν ἐποχὴ του ὀνομάστηκε Ἕλλη-
νας Δίκενς. Ἔφτασε δηλαδὴ σ' ἐκεῖνο τὸ ὕψος ποὺ στάθηκε γιὰ τὸ ἀγ-
γλικὸ ἔθνος ὁ Δίκενς [1812-1870], ἐκεῖ ἀκριβῶς ὑψώθηκε γιὰ τὸν ἑλλη-
νικὸ λαὸ ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης.

Μελετώντας τὸν ἀνακαλύπτει κανεὶς μιὰ μορφή ποὺ τὴν χαρακτηρί-
ζει κυρίως ἢ βαθιὰ θρησκευτικότητα, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἓναν ἄνθρωπο
μὲ πολυσχιδεῖς πνευματικὲς ἀναζητήσεις καὶ δράσεις.

Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς λογοτεχνικῆς του ζωῆς ὑπῆρξε, κατὰ τοὺς συγ-
χρόνους του, τύπος κοσμικός, ἀνοιχτὸς στὶς γνωριμίες, δημοσιογράφος
μὲ πολυπραγμοσύνη, ἐκδότης σατιρικοῦ φύλλου, μέλος λογοτεχνικῶν
καὶ καλλιτεχνικῶν σωματείων. Ξεχωρίζει γιὰ τὸ χιοῦμορ καὶ τὰ εὐφυο-
λογήματά του.

Συνάμα, ὅμως, σ' ὅλο του τὸ ἔργο παραμένει πρυτανευτικὸ στοιχεῖο ἡ
Ὁρθοδοξία. Ζεῖ μὲ τὰ ἱερὰ κείμενα, τοὺς λόγους τῶν Πατέρων, τὸν ἱερὸ

Ψαλτήρα καὶ τὴν Ἁγία Γραφή. Τὸ ἔργο του στὸ σύνολό του ἀποπνέει τὴν ἱερὴ εὐωδία τῶν καμμένων κεριῶν καὶ τῶν ἀγριολούλουδων στὶς εἰκόνες καὶ τὰ τέμπλα τῶν ἐρημοκλησιῶν τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδας, τῆς Σκιάθου. Μοσχοβολᾷ λιβάνι καὶ ἀγιότητα, ὀδηγώντας τὴν ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστη ὑπὸ τὸ μυστικὸ θόλο τοῦ ναοῦ.

Πίσω ἀπὸ κάθε εἰκόνα του, ὅσο εὐθυμὴ καὶ κοσμικὴ κι ἂν εἶναι, ὑπάρχει τὸ ρυθμιστικὸ χαλινάρι τῆς χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας. Τὸ στημόνι τοῦ λόγου του ἰδιόρρυθμο, πλασμένο μὲ ἀρχαιοπρέπεια, βιβλικὲς παρεμβολές καὶ ἄφθονες λαϊκὲς ἐκφράσεις, ἓνα ἄλλο εἶδος γραφῆς μὲ πολλὰ προσωπικὰ στοιχεῖα.

Παρὰ τὴ γνωριμία του μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων θὰ παραμείνει ἀθόρυβος καὶ μετριόφρων. Σιγὰ-σιγὰ καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του θὰ συρρικνώσει τὴ λογοτεχνικὴ του εὐρύτητα καὶ θὰ ἀρκεστεῖ μόνο στὴ μετάφραση πατερικῶν κειμένων, ὕμνογραφημάτων καὶ δημοσιευμάτων μὲ καθαρὰ θεολογικὸ περιεχόμενο.

Ἀγάπησε τὴ δασοστεφῆ, τὴ βοσπορίζουσα, τὴν εὐλίμενο, τὴν γαληνιώσα ὡς εὐσεβῆ ψυχῆ, τὴν πολύκολπον, τὴν εὐωδιάζουσα Σκιάθο, τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα. Ἀλλὰ συνάμα ἀγάπησε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ στὶς δύο αὐτὲς νύμφες ἀφιέρωσε τὴ ζωὴ του.

Ὁ πόθος του γιὰ τὸ Μοναχισμό, διακαῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμῃ τῆς ἐφηβείας του, τότε ποὺ παρακάλεσε τὸ συγγενῆ του, τὸ λογιότατο γέροντα Διονύσιο Ἐπιφανίου, νὰ τὸν κρατήσῃ ὑποτακτικὸ. Ὡστόσο ἡ ἐπιθυμία του δὲν θὰ πραγματοποιηθεῖ τότε.

Ἐτοιμος ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι καὶ ἀντιλαμβανόμενος τὸ ἐφήμερο τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων βρίσκεται σὲ διαρκῆ πνευματικὴ ἐπαγρύπνηση. Γιὰ νὰ μπορέσει στὸ ἠλιόγευμα τῆς ζωῆς του νὰ πληρώσει μὲ νεανικὸ ζῆλο τὴν ἐπιθυμία του, νὰ λάβει δηλαδὴ τὸ Μεγάλο καὶ Ἀγγελικὸ σχῆμα. Ἡ χειροθεσία του ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη Γρηγόριο ὑπῆρξε γι' αὐτὸν ἓνα ψυχικὸ γιορτάσι, συγκλονιστικότερο ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο.

Ἡ Κουρά του θὰ γίνῃ στὶς 16 Σεπτεμβρίου τοῦ 1929 καὶ θὰ εἶναι μιὰ τυπικὴ ἐπισφράγιση τῆς δια βίου πορείας του γιὰ τὴ θέωση. Νὰ πῶς ὁ ἴδιος περιγράφει τὸ γεγονός:

«Σήμερα... εἶχον τὴν μεγαλυτέραν ἑορτὴν τῆς ζωῆς μου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπόθουν ἀπὸ τόσα χρόνια, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ ψυχὴ μου ἐμελετοῦσε νύκτας καὶ ἡμέρας, τὸ ἀπῆλαυσα, τὸ ἀπέκτησα. Τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα. Δὲν εἶμαι πλέον ὁ διδάσκαλος Ἀλέξανδρος ὁ πρεσβύτερος, ὁ πολυάσχολος μὲ τὰς μερίμνας τοῦ κόσμου, εἶμαι ὁ μοναχὸς Ἀνδρόνικος».

Ἡ πίστη του στάθηκε ἀρράγιστη καὶ αὐστηρή, θὰ μποροῦσε νὰ πεί κανεὶς «ἀγέρωχη», μέχρι τῆ στερνῆ του στιγμῆ. Ὁ Μεγαλόσχημος πλέον Μοναχὸς Ἀνδρόνικος ἐγγράφεται Μοναχὸς τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τῶν Κολλυβάδων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Σκιᾶθου.

Ἀλλά, σαράντα μέρες ἀργότερα, στὶς 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1929, θὰ ἀφήσει τὸ μάταιο τοῦτο κόσμος, περνώντας «εἰς προῦπάντησιν τοῦ Σωτῆρος του» στὴ γαλήνη τῆς αἰωνιότητος, ὁ ἀσκητικὸς καὶ συνάμα ἀναχωρητικὸς, ὁ «τέρπων καὶ ἅμα διδάσκων» μέγας πεζογράφος μας Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης.

(*) Περιοδ. «Πληροφόρηση» Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 2005, σελ. 7.